

جمهوری اسلامی ایران

مدیریت حوزه علمیه استان قم

رساله‌ی سطح ۳

راه کارهای افزایش مسئولیت پذیری طلاب

استاد راهنما: آیت الله محمدعلی خزائلی (حفظه الله)

استاد مشاور: آیت الله سید هاشم بطحایی (حفظه الله)

محقق: سید حسین میرزینلی

چکیده

این پایان‌نامه با عنوان «راه‌کارهای افزایش مسوولیت‌پذیری طلاب» درصدد است که وظایف حوزویان را در حوزه اخلاق و تربیت دنبال نماید و قلمرو این بحث شامل مسوولیت‌های شخصی و اجتماعی و سیاسی حوزویان خواهد بود. البته با نگاهی به آیات و روایات در حوزه اخلاق و تربیت و اندیشه‌های اخلاقی عالمان عامل و توصیه‌های ایشان این مبحث را به سرانجام می‌رساند.

پیشینه این تحقیق: اگر چه از دیرباز نسبت به بعضی از نیازهای طلاب، مثل کسب علم، انتخاب علم، نوع مطالعه، احترام به استاد، رعایت زی‌طلبگی، کتابهایی نگاشته شده است مانند: منیه المرید فی المفید و المستفید، آداب الطلاب و محجۀ‌البيضاء و جامع السعادات. اما کتابی تحت این عنوان مستقلا نوشته نشده است.

پس این پایان‌نامه امتیازش نسبت به تحقیقات قبلی یکی این است که: مستقلا این موضوع را دنبال می‌کند.

اهمیت موضوع: با توجه به ترفندهای دشمنان و گسترش ابزارهای ضد اخلاقی مخصوصا در فضای مجازی، بالا بردن سطح مسوولیت طلاب بسیار ضروری است. در نتیجه این پایان‌نامه در حد توان خود، راه‌کارهایی را برای ارتقاء مسوولیت‌پذیری طلاب انجام داده است، از قبیل: توجه به معنویات، توجه به اساتید و الگوهای اخلاق و گسترش مباحث اخلاقی در حوزه‌ها.

فهرست مطالب

۱۲	فصل اول: کلیات و مفاهیم.....
۱۳	مقدمه.....
۱۳	بیان مسئله.....
۱۳	آشنایی با مفاهیم.....
۱۳	واژه‌های کلیدی در لغت.....
۱۴	واژه‌های کلیدی در اصطلاح.....
۱۵	سوالات تحقیق.....
۱۵	سوالات فرعی:.....
۱۵	سوالات فرعی تر.....
۱۶	فرضیات تحقیق.....
۱۶	اهداف تحقیق و فواید تحقیق.....
۱۶	اهداف اصلی.....
۱۶	اهداف فرعی.....
۱۷	پیشینه تحقیق و امتیاز این پژوهش.....
۱۷	جامعه آماری و گروه نمونه.....
۱۷	کاربرد نتایج تحقیق.....
۱۷	ضرورت این انتخاب و انجام تحقیق.....
۱۹	مقدمه:.....
۱۹	مفهوم شناسی.....
۲۱	فصل دوم: اهمیت مسئولیت پذیری در آیات و روایات و کلام علماء.....
۲۲	اهمیت مسئولیت پذیری در آیات و روایات.....
۲۵	مسئولیت پذیری در کلام خاتم الانبیاء محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم).....
۲۵	مسئولیت همگانی نسبت به یکدیگر.....
۲۶	شرح حدیث در کلام شهید مطهری (رحمه الله).....
۲۶	مسئولیت مسلمانان نسبت به جهان اسلام.....

- ۲۷.....مسئولیت عالمان دینی (طلاب)
- ۲۸.....۱- چگونگی مسئولیت پذیری طلاب در کلام امام (رحمه الله)
- ۲۸.....الف: وظایف درون صنفی
- ۲۸.....گفتار: منشأ تمام بدبختیها
- ۲۸.....تهذیب برای درك نور الهی
- ۳۰.....مضر بودن علم بدون عمل
- ۳۱.....مسئولیت خطیر روحانیت و تمام شدن حجت بر آنان
- ۳۱.....لزوم ساده زیست بودن روحانیون
- ۳۲.....زهد، عامل موفقیت روحانیت
- ۳۳.....ب: مسئولیت ها و وظایف برون صنفی طلاب
- ۳۳.....مسئولیت سنگین و موقعیت حساس روحانیون (طلاب علوم دینی)
- ۳۴.....مسئولیت طلاب در حفظ هویت صنفی خویش
- ۳۴.....خطری زیانبار برای اسلام
- ۳۴.....تصفیه حوزه‌ها
- ۳۵.....مقابله اسلام با کفر و مسئولیت سنگین علما (اهل علم)
- ۳۵.....اصلاح جامعه با اصلاح روحانیون
- ۳۶.....وظیفه خطیر روحانیون در جمهوری اسلامی
- ۳۶.....مسئولیت بزرگ روحانیون (طلاب)
- ۳۶.....اسلام، عزیزتر از همه چیز
- ۳۷.....تعلیم و تربیت از دیدگاه قرآن
- ۳۷.....وظیفه طلاب
- ۳۸.....نمی ترسم و نترسیده‌ام
- ۳۸.....سایر مؤیدات
- ۴۰.....کلام پایانی
- ۴۲.....ب) چگونگی مسئولیت پذیری در کلام مقام معظم رهبری (حفظه الله)
- ۴۲.....مقدمه:
- ۴۳.....باب ۱: بایسته‌های اخلاقی، معنوی و شخصیتی طلاب
- ۴۳.....خودسازی

۴۵.....	اخلاص.....
۴۶.....	استفاده از فضای معنوی حوزه.....
۴۷.....	تقوا.....
۴۷.....	گذشتن از شهوات و وسوسه ها.....
۴۸.....	حفظ منش حوزوی.....
۴۹.....	تلاش جهادی.....
۴۹.....	شجاعت.....
۵۰.....	استفاده از فرصت جوانی در تهذیب نفس.....
۵۰.....	حفظ روحیه جوانی.....
۵۱.....	ایمان و امید و ابتکار.....
۵۲.....	باب ۲: بایسته‌های علمی.....
۵۲.....	اهتمام به تحصیل علم.....
۵۳.....	تقویت بنیه علمی قبل از خدمت.....
۵۳.....	تحصیل هدفمند برای رفع نیازهای اجتماعی.....
۵۴.....	تعمق و تفکر.....
۵۴.....	استفاده از فرصت‌های یادگیری.....
۵۵.....	فراگیری زبان خارجی.....
۵۶.....	باب ۳: بایسته‌های اجتماعی.....
۵۶.....	آگاهی سیاسی.....
۵۶.....	درک مسائل اجتماعی.....
۵۸.....	قدرت تحلیل سیاسی.....
۵۹.....	پاسداری از نظام اسلامی.....
۶۰.....	حضور در صف مقدم.....
۶۱.....	تدوین مقررات اسلامی و تکفل مسئولیت سیاسی.....
۶۱.....	پرهیز از دسته بندی‌های سیاسی.....
۶۱.....	کلام پایانی.....
۶۳.....	فصل سوم: قلمرو و دامنه مسئولیت طلاب محدوده تکلیف
۶۵.....	الف: مسئولیت‌های شخصی طلاب.....

۶۷	ب: مسئولیت‌های اجتماعی طلاب.....
۶۹	حضور در صحنه جامعه، وظیفه حوزه‌های علمیه.....
۶۹	هدف بعثت‌ها و وظایف انبیا.....
۷۰	ج) مسئولیت‌های سیاسی طلاب.....
۷۰	فوق برنامه.....
۷۲	فصل چهارم: راه کارهای افزایش مسؤلیت پذیری طلاب
۷۳	۱- نقش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.....
۷۳	۱-۱- دیدگاه‌های آموزشی.....
۷۳	۱-۲- نظام دهی به آموزش:.....
۷۵	۱-۳- افزایش مواد درسی.....
۷۷	۱-۴- ترکیب سرعت و اتقان:.....
۷۸	۱-۵- عبور سریعتر از مقدمات.....
۷۹	۱-۶- جهت گیری درسی:.....
۸۰	۱-۷- تجدید نظر در کتابهای درسی:.....
۸۲	۱-۸- ابتکار و خلاقیت:.....
۸۴	۱-۹- ایجاد رشته‌های تخصصی و استفاده از ابزارهای نو در نظام آموزشی طلاب.....
۸۴	۱-۱۰- استفاده از ابزارها و متدهای نو.....
۸۶	۱-۱۱- ابزارها و شیوه‌های مناسب.....
۸۶	راه علاج و راه کار:.....
۸۷	۱-۱۲- مدیریت زمان.....
۸۷	مدیریت زمان بر سه گام و سه راه کار استوار است:.....
۸۷	گام نخست و راه کار اول: تعدیل مزاج.....
۸۸	گام دوم و راه کار دوم: دوری از راهزن‌های زمان.....
۸۸	شتاب زدگی.....
۸۸	گام و راه کار سوم: برنامه ریزی.....
۹۰	۱-۱۳- خلاءزدایی فرهنگی.....
۹۱	۱-۱۴- تز نویسی (پایان نامه پژوهشی): راهی بر افزایش مسوولیت پذیری طلاب.....
۹۳	۲- نقش تهذیب نفس بر افزایش مسؤلیت پذیری طلاب.....

۹۳	۲-۱- مثلث اخلاقی.....
۹۳	بسط راه کار اول:.....
۹۳	تقویت روحیه توکل و توجه به خدای متعال.....
۹۴	بسط راه کار دوم:.....
۹۴	توجه و توسل به اهل بیت (علیه السلام).....
۹۵	بسط راه کار سوم:.....
۹۵	تفکر.....
۹۶	۲-۲- نقش عزت نفس و حفظ کرامت در افزایش مسئولیت پذیری طلاب.....
۹۶	حفظ کرامت.....
۹۸	۲-۳- دوست و نقش آن در افزایش مسئولیت پذیری طلاب.....
۹۹	۲-۴- احتیاج به اخلاق.....
۹۹	احتیاج به استاد اخلاق.....
۱۰۰	درس اخلاق.....
۱۰۱	۳. الگوهای اخلاقی.....
۱۰۳	۳-۱- چگونگی انتخاب مشاور.....
	۴- اشتیاق درونی و جدیت تحصیلی بر استمرار آموزش امری مؤثر در افزایش مسئولیت پذیری
۱۰۵	طلاب.....
۱۰۷	استمرار آموزش.....
۱۰۸	۵- کار اجرایی و نقش آن بر مسوولیت پذیری طلاب.....
۱۰۸	۶- ورزش و سلامت جسمانی و نقش آن بر افزایش مسئولیت پذیری طلاب.....
۱۰۹	توجه به سلامت جسمانی و نشاط و شادابی.....
	فصل پنجم: راه کارها و نصایح علماء در قالب مصاحبه بر افزایش مسئولیت پذیری
۱۱۰	طلاب
۱۱۱	مصاحبه‌ها.....
۱۱۱	مصاحبه با حضرت آیت الله علوی گرگانی «حفظه الله» در جمع عمومی طلاب.....
۱۱۶	مصاحبه با حضرت آیت الله موبدی قمی (رحمه الله علیه).....
۱۲۱	مصاحبه با حضرت آیت الله همتیان، معاونت تهذیب حوزه علمیه قم.....
۱۲۳	مصاحبه با استاد اخلاق حضرت آیت الله شریفی اشکوری «حفظه الله».....

۱۲۵مصاحبه با حضرت آیت الله حاج شیخ جواد فاضل (حفظه الله)
۱۳۱مصاحبه با استاد اخلاق حجه الاسلام و المسلمین دکتر عالم زاده نوری
۱۴۰مصاحبه با حجه الاسلام و المسلمین ابوالحسینی، رئیس مرکز تخصصی حوزه های علمیه
۱۴۲مصاحبه با حجه الاسلام و المسلمین میرسید، مدیر محترم مدرسه فیضیه و دارالشفاء (قم)
۱۴۴ خاتمه و نتیجه گیری
۱۴۵ فهرست منابع